

GØR GODE TIDER BEDRE – FOR ALLE

SOCIALDEMOKRATIETS 2025-PLAN

SOCIALDEMOKRATIET

A

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	4
SITUATIONEN FOR DANSK ØKONOMI	7
1 Velfærden er under pres.....	8
2 Lav vækst	9
3 Mismatch på arbejdsmarkedet	9
4 Hård global konkurrence	10
5 Skæv fordeling af væksten mellem land og by	10
VIGTIGE OPGAVER SOM SKAL LØSES	11
DER ER BRUG FOR EN NY TYPE REFORMER	13
SOCIALDEMOKRATIETS PRIORITERINGER	14
1 Velfærd først	14
2 Klima, miljø og natur	17
3 Et sammenhængende Danmark	18
4 En retfærdig og realistisk udlændingepolitik	19
5 Godt arbejdsliv, vækst og bedre uddannelser	20
6 Samfundskontrakten skal styrkes	21
7 Tidlig folkepension for nedslidte	22
PENGENE SKAL PASSE	23
FINANSIERING	25
LANGSIGTEDE BREDE LØSNINGER FOR DANSK ØKONOMI	31

INDLEDNING

Den danske samfundsmodel er unik og beundret verden over. I Danmark går et veludbygget velfærdssamfund hånd i hånd med et stærkt erhvervsliv. Vi har stor tillid til hinanden. Og selvom den sociale mobilitet er faldet, ligger vi stadig højt, når vi sammenligner os med resten af verden. Det har gjort Danmark til et af de rigeste og mest lige lande i verden. Men det er ikke kommet af sig selv. Og det er netop i gode tider som nu, hvor dansk økonomi er i en højkonjunktur, at vi skal bygge videre på de ting, som har gjort Danmark stærkt. Vi skal gøre gode tider bedre for alle.

Danmark står overfor en række udfordringer, som vi nu skal bruge de gode tider til at løse.

Først og fremmest er vores sygehuse, ældreplejen og resten af den offentlige velfærd presset. De offentligt ansatte løber allerede stærkt i dag, og i de kommende år bliver vi flere ældre og flere børn.

For det andet har centraliseringen taget overhånd, og den økonomiske fremgang er skævt fordelt. Både mellem land og by og mellem de mest velstillede danskere og resten af befolkningen.

Og for det tredje skal vi ruste de danske lønmodtagere og erhvervslivet til den stadigt hårdere globale konkurrence, som på den ene side gør det muligt at sælge danske varer i hele verden. Men som på den anden side stiller nye og højere krav til lønmodtagernes kompetencer.

Endelig skal Danmark igen være en grøn stormagt, hvor vi tør gå forrest med store visioner, der gør en forskel. Og integrationen skal fungere bedre, så de, der kommer hertil, bidrager til samfundet og bliver en del af Danmark.

Hvis vi tager fat nu, kan vi løse de udfordringer, vi står overfor, og bringe Danmark sikkert fremad. Men det kræver rettidig omhu. Jo længere tid vi lader stå til, jo større bliver udfordringerne. Regeringen har spildt snart fire år på at forsøge at gennemføre

topskattelettelser og højere pensionsalder. Siden Socialdemokratiet i 2016 fremlagde vores 2025-plan, har regeringen fremlagt tre 2025-planer, der ikke er blevet til noget. Og regeringen står nu helt uden en økonomisk politik. Eller også er planen stadig højere pensionsalder, lavere SU og topskattelettelser. Men gemt væk til efter et valg.

Der er brug for en ny retning, hvor opsvinget kommer flest til gode – hvor vi gør de gode tider bedre for alle. Hvor vi løser de udfordringer, som Danmark står overfor. For som tidligere statsminister Viggo Kampmann sagde i 1962: "Velstand uden velfærd er som lys uden varme".

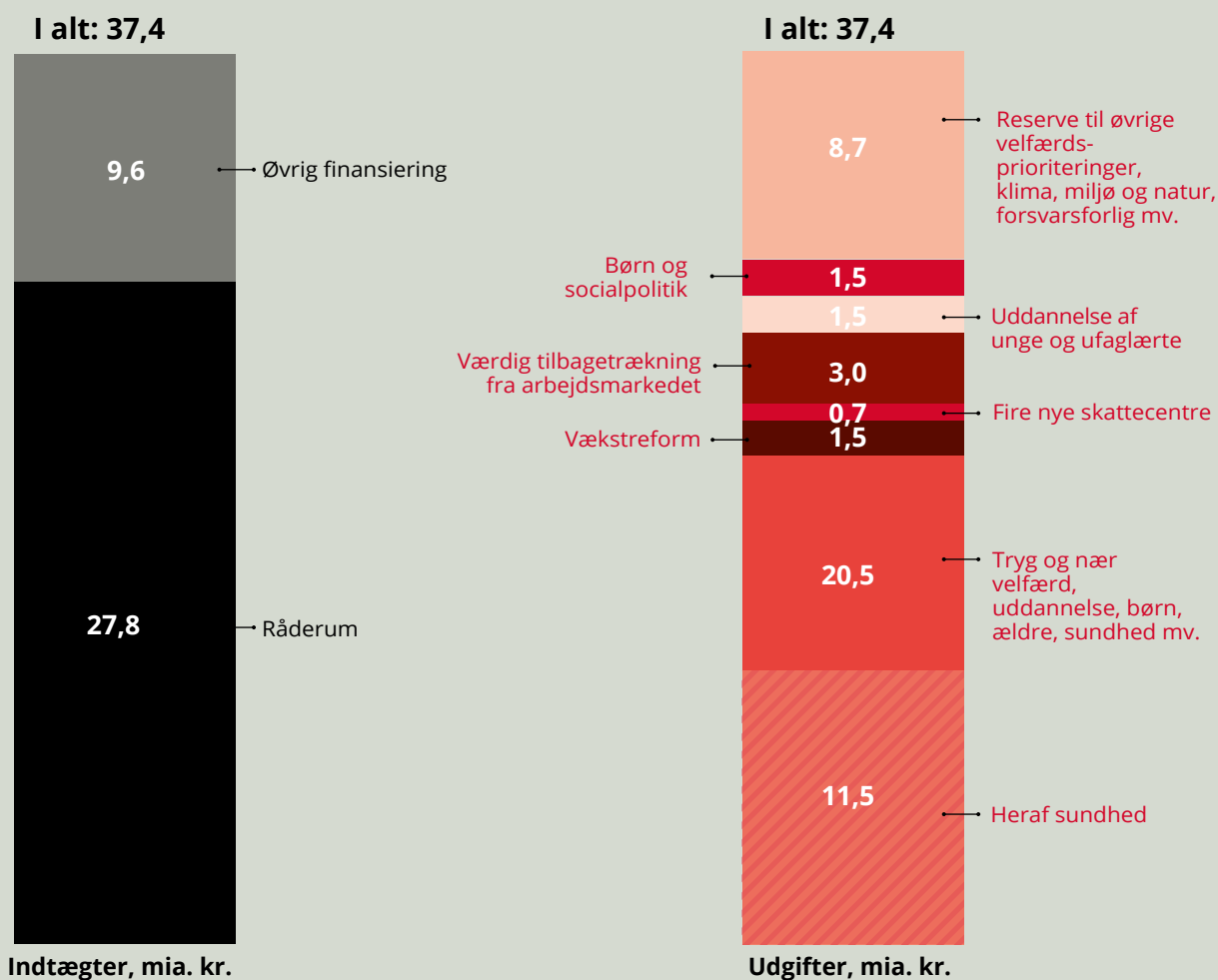
Vi har siden 2016 fremlagt en lang række politiske udspil med konkrete prioriteringer og nye indtægter. Alt sammen inden for rammerne af vores 2025-plan. De prioriteringer, vi fremlagde med vores 2025-plan i 2016, holder vi fast i. For det er den rigtige vej for Danmark.

Pengene skal følge med, når vi danskere bliver ældre, og der kommer flere børn til. Og der skal være mere tid, nærvær og omsorg i den offentlige sektor. Vi skal have et sammenhængende Danmark, hvor man kan bo, arbejde og uddanne sig i alle dele af landet. Danmark skal igen være en grøn stormagt. Dansk erhvervsliv og de danske lønmodtagere skal rustes til fremtiden. Og vi skal føre en realistisk og retfærdig udlændingepolitik.

Desuden er der en række vigtige opgaver, som skal løses. Nogle af de opgaver, som vi pegede på i 2016, har Socialdemokratiet været med til at tage ansvar for at løse. Det gælder afskaffelsen af PSO-afgiften, forliget om fremtidens boligskat, forsvarsforliget og de første skridt i genopretningen af skattevæsenet. Alt sammen aftaler som lå inden for rammerne af vores 2025-plan. Men der er fortsat en række vigtige opgaver, som skal løses.

Alle har ret til en værdig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet. Men sådan er det ikke i dag. De

OVERSIGT OVER SOCIALDEMOKRATIETS 2025-PRIORITERINGER

nedslidte kom i klemme, da efterlønnen stort set blev afskaffet. Det lykkedes Socialdemokratiet sammen med et flertal i Folketinget at forhindre regeringens planer om at hæve pensionsalderen, hvilket kun havde forværret problemet. Nu skal vi videre og indføre en ny ret til tidlig folkepension for dem, der er nedslidte og har været længst tid på arbejdsmarkedet.

Og vi skal genoprette tilliden til vores skattevæsen og sætte ind mod den systematiske svindel og udnyttelse af den danske statskasse, vi har været vidne til. Socialdemokratiet har sammen med et bredt flertal i Folketinget taget ansvar for de første små skridt i den genopretning. Men der er langt fra gjort nok, og derfor vil vi blandt andet oprette

fire nye skattecentre med i alt 1.000 nye medarbejdere.

Socialdemokratiets politik er klar. Vi har en sammenhængende og fuldt finansieret 2025-plan, som vi har arbejdet efter i denne valgperiode. En plan vi vil fortsætte med at arbejde efter i næste valgperiode. Med denne opdatering samler vi de konkrete udspil og nye indtægter, som vi har meldt ud siden 2016. Men vores prioriteringer er de samme.

Socialdemokratiets 2025-plan viser en ny vej for Danmark. Hvor vi investerer i fællesskabet og tager fat på de udfordringer, vi som land står overfor. Det er der råd til, hvis vi bruger pengene rigtigt og ikke på skæve skattelettelser.

Socialdemokratiets prioriteringer

Socialdemokratiets prioriteringer er fuldt finansierede inden for råderummet og yderligere indtægter for knap 10 mia. kr. Det fremgår af figuren på forrige side, der viser indtægter og udgifter i Socialdemokratiets 2025-plan. I alt giver det indtægter for 37,4 mia. kr. årligt i 2025, som finansierer tilsvarende udgifter for 37,4 mia. kr.

Af de 37,4 mia. kr. afsætter vi 20,5 mia. kr. til at løfte velfærden. Herunder 11,5 mia. kr. til sundhedsvæsenet¹. Vi sætter velfærden først. Og pengene skal følge med, når der bliver flere ældre og flere børn. Derudover afsættes 1,5 mia. kr. i 2025 til børn og socialpolitik. Fordi Socialdemokratiet vil sætte sig i spidsen for et reelt livtag med den sociale arv, så den næste store gruppe af børn og unge kommer til at klare sig bedre i vores samfund.

Vi afsætter desuden 3 mia. kr. til en ny ret til tidlig folkepension for dem, der er blevet nedslidte og har været længst tid på arbejdsmarkedet. Vi afsætter 1,5 mia. kr. til uddannelse af unge og ufaglærte. Og vi afsætter 0,7 mia. kr. til en styrkelse af skattevæsenet med 1.000 ekstra medarbejdere i fire nye skattecentre.

Vi afsætter 1,5 mia. kr. til forbedrede erhvervsvilkår, så vi kan gennemføre de af vores vækstforslag, som regeringen ikke allerede har gennemført. Herunder et fradrag for forskning og udvikling på 130 pct. Derudover afsætter vi 8,7 mia. kr. til øvrige velfærdsprioriteringer, klima, miljø og natur, forsvarsforlig mv.

Finansiering

Siden vi fremlagde vores 2025-plan i 2016, har vi fremlagt en række udspil, der skal trække Danmark i en tryggere, grønnere og mere retfærdig retning. Alle udspillene er fuldt finansierede og ligger dermed inden for rammerne af 2025-planen. Udover det eksisterende råderum på 27,8 mia. kr., opgjort som i 2016, hvor vi fremlagde vores 2025-

plan², har vi foreslået nye indtægter for i alt 9,6 mia. kr., der i sig selv vil bidrage til et mere retfærdigt og grønnere Danmark. Vi vil blandt andet lade bankerne og dem med store formueindkomster betale for en ny ret til tidlig folkepension, ligesom højere afgifter på plastik og kemikalier skal finansiere en ambitiøs miljøpolitik.

1 Finansministeriets definition på sundhedsvæsenet jf. svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 555 af 10. april 2019.

2 Finansministeriets beregning af råderummet opgjort som i Socialdemokratiets 2025-plan fremgår af svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 560 af 10. april 2019.

SITUATIONEN FOR DANSK ØKONOMI

Dansk økonomi står stærkt, men råderummet er begrænset frem mod 2025

Den danske samfundsmodel er unik. Den bygger på et stærkt erhvervsliv og et veludbygget velfærdssamfund, som er hinandens forudsætninger. Vores samfundsmodel sikrer på den ene side tryghed, frihed og lige muligheder for alle. Med dygtige lønmodtagere, et fleksibelt arbejdsmarked, et godt sundhedsvæsen, god infrastruktur samt stor tillid og tryghed i vores samfund. Det er noget af det, der på den anden side gør, at Danmark ifølge Verdensbanken har et af de bedste erhvervsklimaer i Europa. Et stærkt velfærdssamfund og høj velstand er ikke hinandens modsætninger. Tværtimod har vi i Danmark vist, at de går hånd i hånd.

Hjulpet godt på vej af et internationalt opsving i hele den vestlige verden har Danmark oplevet pæn økonomisk fremgang siden 2013. Utallige reformer de seneste 13 år i kombination med en stigende efterspørgsel fra udlandet efter danske varer og lave renter har gjort, at dansk økonomi for det første er kommet ud af den økonomiske krise. For det andet at der er et råderum i den offentlige økonomi i de kommende år. Med Danmarks Statistiks seneste opjusteringer af BNP i årene 2012-2016 står det klart, at vores velstand er højere end nogensinde før, og at råderummet i den offentlige økonomi til nye prioriteringer er på 27,8 mia. kr., når det opgøres på samme måde som i 2016, hvor vi fremlagde vores 2025-plan.

Råderummet er skabt af de sidste mange års reformer. Reformen som Socialdemokratiet har taget ansvar for langt størstedelen af. Herunder særligt velfærdsaftalen i 2006, der er den væsentligste årsag til, at der i dag er et økonomisk råderum.

Arbejdsstyrken stiger med knap 90.000 personer frem mod 2025. Derfor er tiden heller ikke til store arbejdsudbudsreformer, som regeringens forslag

om højere pensionsalder eller lavere SU. I stedet er opgaven at sikre, at de vedtagne reformer virker efter hensigten. Men det betyder ikke, at vi skal stoppe med at lave reformer.

Nu er tiden kommet til en ny slags reformer, såkaldte andengenerationsreformer. Reformen der sikrer, at de danske lønmodtagere har de kompetencer, som virksomhederne efterspørger i fremtiden. Det løser vi ikke med flere klassiske arbejdsudbudsreformer, som højere pensionsalder og besparelser på dagpengene. Der er i stedet brug for en ny reformpolitisk kurs. Hvor vi satser på lønmodtagernes kompetencer og faglighed. Ligesom det er et reformpolitisk fokus, at langt flere ikke-vestlige indvandrere på kontanthjælp og integrationsydelse skal bidrage til samfundet og blive en del af arbejdsmarkedet. Fordi den bedste måde at blive integreret i det danske samfund er ved at have et arbejde. Og det næstbedste er at have en hverdag, som svarer til at gå på arbejde.

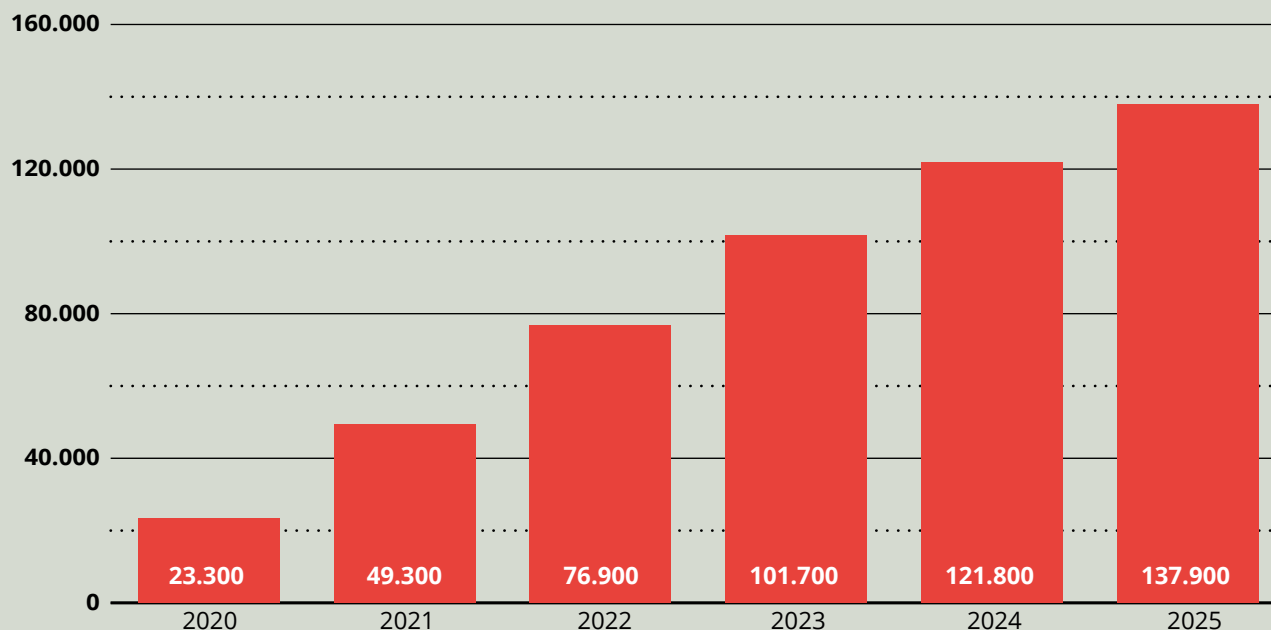
Økonomisk ansvarlighed i en højkonjunktur

Socialdemokratiet er garant for en ansvarlig økonomisk politik, hvor vi udnytter de gode tider til at udbygge de ting, som har gjort Danmark stærkt, og gør gode tider bedre for alle. Det er nu, vi skal adressere de udfordringer, som dansk økonomi står overfor. Og det skal ske på en økonomisk ansvarlig måde.

I de kommende år er det ikke alene den langsigtede, økonomiske holdbarhed, som sætter rammerne for de offentlige udgifter. Det samme gør den aktuelle konjunktursituation. Vores 2025-plan bygger derfor på et mål om balance på de offentlige finanser i 2025. Dermed er vores økonomiske politik afstemt med konjunkturerne, hvor vi med en afdæmpet finanspolitik skaber forudsætningerne for et stabilt opsving. Og samtidig bevarer vi på den måde muligheden for at justere finanspolitikken, hvis konjunkturerne ændrer sig.

DER SKAL AFSÆTTES PENGE TIL FLERE ÆLDRE

Stigningen i antal ældre over 75 år. Der kommer 138.000 flere ældre i 2025.

Kilde: Danmarks Statistik, afrundet til nærmest 100.

Fem strukturelle udfordringer for dansk økonomi

Dansk økonomi er grundlæggende sund, der er et råderum, og de offentlige finanser er holdbare på lang sigt. Men selvom det går fremad for dansk økonomi, står vi stadig overfor en række strukturelle udfordringer.

1. Velfærden er under pres
2. Lav vækst
3. Mismatch på arbejdsmarkedet
4. Hård global konkurrence
5. Skæv fordeling af væksten mellem land og by

1 Velfærden er under pres

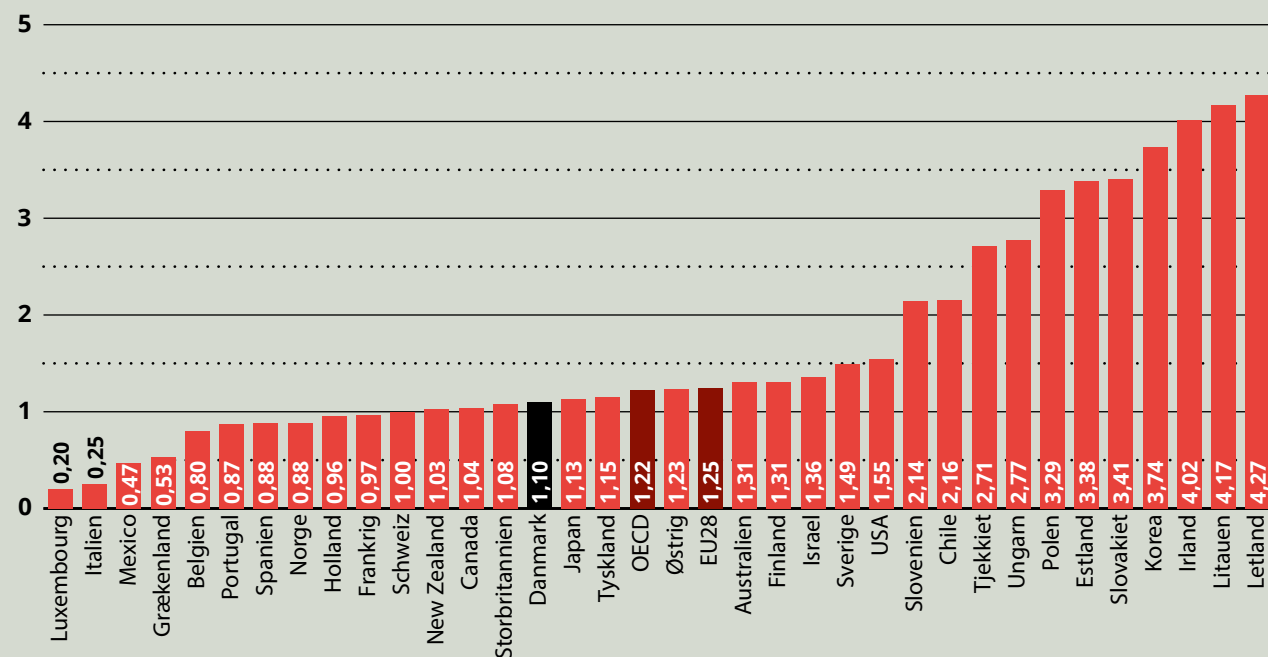
Det er dejligt, at der i de kommende år kommer flere børn, ligesom vi lever længere og bedre liv. Men det betyder også, at flere får brug for ældreplejen, sundhedsvæsenet og daginstitutionerne.

Siden 2015 er økonomien ikke fulgt med det stigende antal børn og ældre. Velfærden er blevet underfinansieret med flere mia. kr. Hvert år må kommuner og regioner træffe svære valg. Hvor skal der skæres ned denne gang? Færre bade til de ældre eller flere elever i klasserne? Kortere tid på barselgangen for nybagte mødre eller flere ældre medicinske patienter på gangene?

Pengene skal følge med det stigende antal børn og ældre. Børnehaver, skoler, plejehjem og sygehuse skal ikke starte hvert år med at skære ned.

PRODUKTIVITETSVÆKSTEN ER IKKE PRANGENDE

Gennemsnitlig årlig produktivitetsvækst i Danmark og OECD-lande, 2000-2017

Kilde: OECD

2 Lav vækst

Væksten i dansk økonomi har siden 2013 været bedre end først antaget. Men produktiviteten i dansk økonomi har ikke været prangende siden starten af 00'erne. Og selvom vi i dag er i en højkonjunktur med pæne vækstrater, vil det ikke være ved, hvis vi bare lader stå til. Det er fortsat vigtigt at understøtte en højere produktivitetsvækst gennem konkurrencedygtige danske virksomheder, og at danskerne har uddannelser i verdensklasse. Så der i fremtiden kan skabes gode og vellønnede job til danskerne.

Regeringen har sparet omkring 8,6 mia. kr. på uddannelser siden 2015. Og selvom det er lykkedes at sætte en stopper for store dele af besparelserne på erhvervsuddannelserne, planlægger regeringen at fortsætte sparekursen på alle andre uddannelser. Det vil kun gøre udfordringen med lav produktivitetsvækst større.

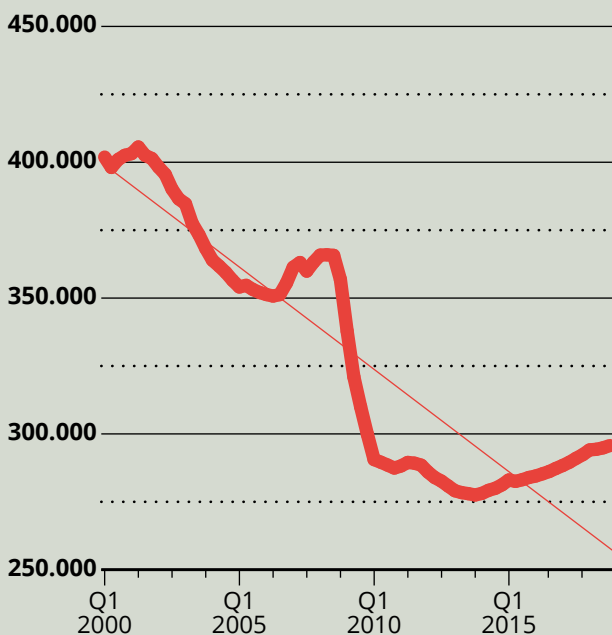
3 Mismatch på arbejdsmarkedet

Flere danskere end nogensinde før får en uddannelse. Men stigningen er meget ujævnt fordelt. De seneste ti år er antallet af nyuddannede akademikere steget med omkring 80 pct., mens antallet af faglærte er stagneret. Det har medført, at mange virksomheder allerede i dag har svært ved at finde kvalificeret arbejdskraft. Og den udvikling ser ud til at fortsætte. Ifølge Dansk Arbejdsgiverforening og AE-rådet vil der inden for få år mangle titusindvis af faglærte som eksempelvis mekanikere, industriteknikere og elektrikere. Samtidig vil antallet af arbejdspladser til ufaglærte falde betydeligt.

Derudover er det en udfordring, at mange danskere i dag står helt uden for arbejdsmarkedet på trods af, at dansk økonomi er i en højkonjunktur. Problemet er særligt stort blandt ikke-vestlige indvandrere. Det er ikke alene samfundsøkonomisk uholdbart, men også en barriere for en succesfuld integration. At blive en del af det arbejdende fællesskab er den bedste vej til at blive en del af det danske samfund.

FÆRRE ARBEJDSPLADSER I INDUSTRIEN

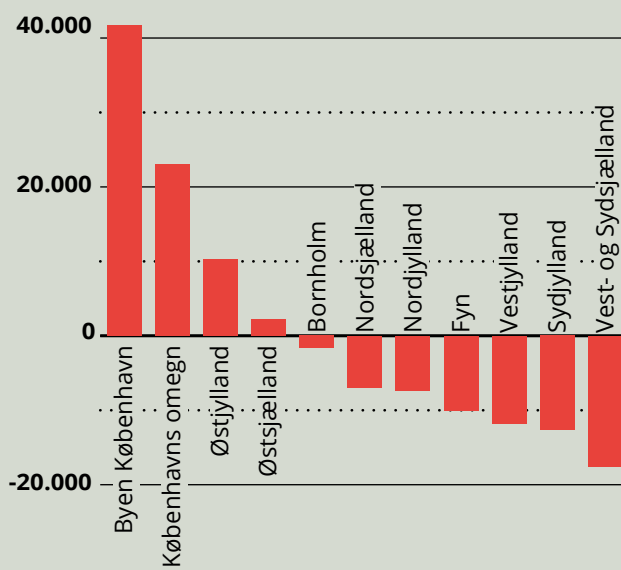
Udvikling i beskæftigelsen i industrien, 2000-2018

Kilde: Danmarks Statistik

VÆKSTEN ER ULIGE FORDELT I LANDET

Udvikling i antal fuldtidsbeskæftigede lønmodtagere fordelt på landsdele, 2008-2018

Kilde: Danmarks Statistik

4 Hård global konkurrence

Den globale konkurrence om investeringer og arbejdspladser bliver stadig mere intensiv. Og selvom danske virksomheder i dag er konkurrencedygtige, er det ikke givet, at det fortsat vil være sådan. Det kræver, at vi aktivt understøtter det. Danmark mistede mange produktionsarbejdspladser igennem krisen, men også op til finanskrisen tabte vi i 00'erne titusindvis af arbejdspladser i industrien. Det må ikke ske igen. Danmark skal også være et produktionsland i fremtiden.

5 Skæv fordeling af væksten mellem land og by

Vi har den højeste beskæftigelse i Danmark nogensinde. Men det gælder ikke alle steder i landet. Fremgangen har især været koncentreret omkring de største byer. Mens man uden for de større byer har været hårdt ramt af velfærdsbesparelser, nedskæringer på uddannelse og den centralisering, som for alvor tog fart med Lars Løkkes kommunalreform fra 2007.

De mindre gymnasier uden for byerne er pressede. Hver tredje politistation er væk. Sygehuse er lukket i mange byer.

Og med regeringens smalle sundhedsreform er endnu flere kommet i fare. Knap hver anden dansker bor uden for de større byer. Og vores land er altså ikke større, end at det må være muligt at have udvikling og muligheder også uden for byerne.

VIGTIGE OPGAVER SOM SKAL LØSES

Socialdemokratiet har de seneste år taget ansvar og været med til at lave brede aftaler om en række vigtige opgaver. Det drejer sig blandt andet om en ny aftale om boligskat, første skridt i genopretningen af skattevæsenet, forsvarsforlig, afskaffelsen af PSO-afgiften og et nyt energiforlig. Alle aftaler med vigtige, socialdemokratiske aftryk.

Med aftalen om afskaffelsen af PSO-afgiften var Socialdemokratiet med til at sikre opførelsen af de havvindmøller, som regeringen ville sløjfe, og en socialt afbalanceret finansiering af den grønne omstilling. Ligesom det var en sejr for oppositionspartierne, at der med energiaftalen nu udbydes tre store havvindmølleparker fremfor regeringens forslag om kun at opføre en enkelt.

Men der udestår fortsat en række vigtige opgaver, som skal løses. Det er for Socialdemokratiet en bunden opgave at løse de åbenlyse udfordringer, der er i den kommunale udligning, ligesom vi skal genoprette tilliden til skattevæsenet og sikre, at flere indvandrere med ikke-vestlig baggrund kommer i arbejde. Derudover skylder Folketinget de

nedslidte, at de også får en værdig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet.

Udligning

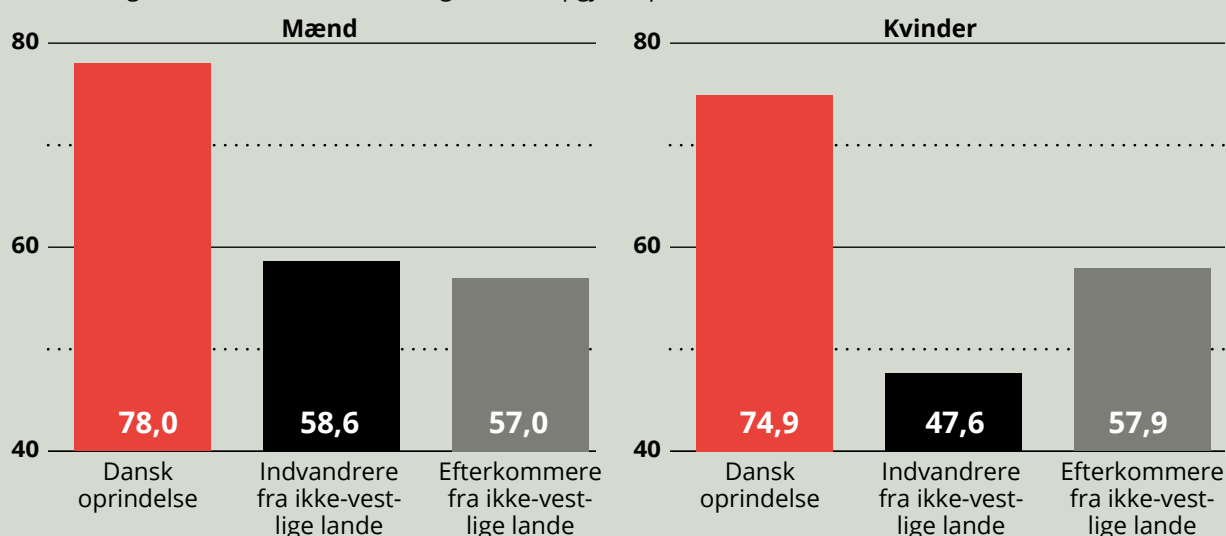
Det nuværende udligningssystem er åbenlyst udfordret. Særligt for kommunerne i landdistrikterne er det vigtigt, at et nyt udligningssystem kommer på plads og retter op på de fejl, der har præget det nuværende system. Det er en vigtig men meget kompleks opgave, som der ikke er nemme løsninger på. Det ændrer ikke ved, at Socialdemokratiet vil tage opgaven på os med henblik på at løse udfordringerne i udligningssystemet. Det har regeringen svigtet. Regeringens forslag til en løsning på udfordringen med udligningssystemet var at tilgodese nogle kommuner og omfordele velfærden. Men fejlene i udligningssystemet skal rettes uden, at det fører til store nedskæringer i velfærden flere steder i Danmark.

Tilliden til skattevæsenet skal genoprettes

Tilliden til vores skattevæsen er ikke længere den samme. Og det er ikke uden grund. På trods af gentagne advarsler fra adskillige eksperter og fra

FLERE IKKE-VESTLIGE INDVANDRERE SKAL I ARBEJDE

Beskæftigelsesfrekvens for 16-64-årige, 2017. opgjort i pct.

Kilde: Danmarks Statistik

Socialdemokratiet valgte Venstre i 00'erne at gennemføre en massiv nedskæring og centralisering af skattevæsenet. Det fik Socialdemokratiet ikke rettet op på, og i dag ser vi konsekvenserne. Med utallige sager om svindel, fejlagtig skatteopkrævning og en stigende skattegæld. I et velfærdssamfund som det danske er det helt afgørende, at skatterne opkræves rigtigt, og at danskerne har tillid til skattevæsenet. Derfor skal vi genoprette tilliden til vores skattevæsen. Socialdemokratiet afsætter 700 mio. kr. årligt udover de allerede afsatte midler til skattevæsenet. Pengene skal gå til en styrkelse af skattevæsenet med 1.000 ekstra medarbejdere fordelt på fire nye regionale skattecentre – to i Jylland, et på Fyn og et på Sjælland eller Lolland-Falster.

Ikke-vestlige indvandrere i arbejde

Rigtig mange ikke-vestlige indvandrere arbejder og bidrager til vores samfund. Men der er desværre stadig alt for mange, der ikke er i beskæftigelse. Hvis integrationen skal lykkes, skal vi ikke bare have styr på tilstrømningen, vi er også nødt til at sikre, at flere fra ikke-vestlige lande kommer i arbejde. Det er en dansk værdi, at både mænd og kvinder er i arbejde. Det skal gælde for alle, der kommer til Danmark.

Værdig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet

Det er positivt, at vi lever længere og sundere liv. Derfor er det også naturligt, at vi arbejder længere, som det er aftalt med velfærdsaftalen fra 2006. Men helt grundlæggende bør det være sådan i et velfærdssamfund som det danske, at man værdigt kan trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet. Sådan er det ikke efter efterlønnen stort set blev afskaffet med Lars Løkke Rasmussen i spidsen. Der blev en afgørende forudsætning for velfærdsaftalen fjernet. Det betyder, at en gruppe af nedslidte er kommet i klemme, fordi de ikke længere kan gå på efterløn. Det problem løser den nye seniorpension slet ikke. Det er en socialdemokratisk mærkesag at sikre de, som er nedslidte og har været lang tid på arbejdsmarkedet, en egentlig rettighed til at gå på pension tidligere. Derfor har vi afsat 3 mia. kr. til en ny ret til tidlig folkepension.

DER ER BRUG FOR EN NY TYPE REFORMER

De udfordringer og store uløste opgaver, som vi står med i dag, løses ikke med flere klassiske arbejdsudbudsreformer. Regeringen har blandt andet foreslået at forhøje pensionsalderen for alle danskere – også de nedslidte. Nedsikringer i studerendes SU. Dårligere vilkår for dagpenge-modtagere. Og tiltag der åbner for arbejdskraft fra tredjeverdenslande. Forslag der kun er nødvendige for at finansiere regeringens målsætning om at gennemføre skattelettelser til de mest velstillede.

Men regeringens mange reformer med et blindt fokus på at øge arbejdsuddet er ikke det, Danmark har brug for. Der er ikke en generel mangel på arbejdskraft. Arbejdsstyrken stiger de kommende år med knap 90.000 personer som følge af de seneste 13 års mange arbejdsudbudsreformer. Men det betyder ikke, at der ikke skal laves reformer. Det skal bare være de rigtige.

De næste store reformer skal tage hånd om de nedslidte, give danskerne de kompetencer, som virksomhederne efterspørger, og få flere ikke-vestlige indvandrere ind på arbejdsmarkedet.

Socialdemokratiet har derfor foreslået en ny reformpolitisk kurs. Hvor vi skifter fokus væk fra klassiske arbejdsudbudsreformer, som eksempelvis højere pensionsalder, dagpengeforringelser og lavere SU. Over til reformer med et bredere fokus, der understøtter den danske velfærdsmodel. Hvor vi investerer i vores velfærdssamfund, i uddannelse af unge og ufaglærte og i at fastholde og skabe nye danske arbejdspladser.

SOCIALDEMOKRATIETS PRIORITERINGER

1 Velfærd først

Socialdemokratiet sætter velfærden først. Også når det ikke er valgkamp. Der skal være råd til en ordentlig pleje og omsorg for de ældre. Mere tid og mere personale på sygehusene. Og vi vil have gode vuggestuer og børnehaver, hvor der er pædagoger nok. Det er der ikke noget nyt i, det har hele tiden været grundlaget for vores økonomiske politik.

Vi foreslår en ny velfærdslov, der skal lægge en bund under velfærden. Med loven vil vi forpligte Folketinget til, at økonomien hvert år automatisk følger med, når vi bliver flere børn og ældre. Så

børnehaver, plejehjem og sygehuse ikke skal starte hvert år med at skære ned.

Vores ambitioner for velfærden går videre end at forhindre flere nedskæringer. Vi vil også udbygge velfærden. Så der bliver mere tid – til de mindste, til de ældste og til dem, der har brug for pleje og omsorg. Vi foreslår, at der sættes et loft over det offentlige brug af konsulenter. På den måde kan vi spare 3 mia. kr. hvert år, som vi i stedet kan bruge på bedre velfærd.

Vi lover ikke guld og grønne skove. Men vi kan sætte en ny og mere retfærdig retning for Danmark.

VELFÆRD FØRST

En ny velfærdslov og 3 mia. kr. mere til velfærd

Med en velfærdslov vil Socialdemokratiet forpligte Folketinget til, at økonomien som minimum følger med, når vi bliver flere børn og ældre. Ifølge Finansministeriet skal det offentlige forbrug løftes med 20,5 mia. kr. i 2025, hvis vi skal opretholde det nuværende serviceniveau, når vi bliver flere børn og ældre. De penge afsætter vi frem til 2025 til at lægge en bund under velfærden. Men det er ikke nok. Vi vil også udbygge velfærden. Stat, kommuner og regioner bruger årligt 11 mia. kr. på konsulenttydelser. Vi vil sætte et loft over det offentliges brug af konsulenter, så der frigøres 3 mia. kr. hvert år, som i stedet kan bruges på velfærd.

Læs mere i Socialdemokratiets velfærdsudspil **"Velfærd først i hele Danmark"**.

Et sundhedsvæsen med tid, nærhed og lighed

Socialdemokratiet vil løfte sundhedsvæsenet med 11,5 mia. kr. i 2025. Vi vil ansætte mere sundhedspersonale, for eksempel 1.000 flere sygeplejersker, og give alle nybagte mødre ret til to dages barselsophold efter fødslen. Vi foreslår også nye nærhospitalet, der skal bringe sundhedsvæsenet tættere på danskerne. Og en tjenestepligt for nyuddannede læger på seks måneder hos en praktiserende læge i områder med lægemangel, så alle danskere kan få en fast praktiserende læge.

Læs mere i Socialdemokratiets sundhedsudspil **"Tid til omsorg"**.

En værdig ældrepleje med flere hjemmehjælpstimer og flere plejeboliger

Det skal være trygt at blive gammel i Danmark. Siden 2015 er der skåret over en million hjemmehjælpstimer væk, selvom der er blevet flere ældre. Den udvikling vil vi vende, så der også bliver flere hjemmehjælpstimer, når der kommer flere ældre. Med flere ældre over 80 år er

der brug for flere plejeboliger, så svækkede ældre ikke får afslag på plejehjemsplads, fordi der mangler plejeboliger. Derfor vil vi øge statens støtte til opførelse af plejeboliger.

Læs mere i Socialdemokratiets velfærdsudspil **"Velfærd først i hele Danmark"**.

Altid på børnenes side

Børns sociale baggrund har fortsat alt for stor betydning for, hvordan de klarer sig i livet. En ny socialdemokratisk regering skal måles på de sociale fremskridt. Alle skal have mulighed for at forme deres eget liv. Vi afsætter 1,5 mia. kr. til børn og socialpolitik til blandt andet at styrke de tidligere og forebyggende indsatser. Vi vil have flere lærere og pædagoger i skoler og daginstitutioner – især dem med mange udsatte børn.

Læs mere i Socialdemokratiets socialudspil **"Altid på børnenes side"**.

Selvstyrereform

Det er gennem vores skoler, daginstitutioner, uddannelser, sygehuse og ældrepleje, at velfærdssamfundet bliver til virkelighed. Mange offentligt ansatte oplever et enormt bureaukrati. Det ødelægger arbejdsglæden og fjerner tid fra kerneopgaven. Derfor har vi fremlagt en selvstyrereform for den offentlige sektor.

Reformen indebærer blandt andet:

- Færre mål, som den enkelte institution skal måles på.
- Flerårige budgetter, så ledere og medarbejdere kan tænke langsigtet.
- Gevinster skal gavne lokalt. Hvis medarbejdere og ledere kan løse en opgave klogere og billigere, er det kun rimeligt, at de beholder en del af gevinsten.

Læs mere i Socialdemokratiets selvstyrereform **"Tillid, faglighed og arbejdsglæde"**.

SOCIALDEMOKRATIET VIL FRIGØRE RESSOURCER TIL VELFÆRDEN

Socialdemokratiets ambition er ikke kun at stoppe nedskæringerne på velfærden. Vi vil løfte den. Udover de 20,5 mia. kr., som vi afsætter til at sikre tryghed om velfærden, har vi også en ambition om at frigøre penge til nye prioriteringer. I takt med at pengene realiseres, vil vi disponere over dem.

Vi vil sætte ind på fire indsatsområder for at frigøre flere ressourcer:

Indsatsområde 1:

Reduktion af skattegabet

Potentialet for øgede skatteindtægter er stort. De seneste år er en række svindelsager blevet afsløret. Fra hvidvask i den finansielle sektor til organiseret moms- og skatteunddragelse blandt en række virksomheder. Det er helt uacceptabelt, og det svækker fundamentet under den danske velfærdsmodel. Hvor der er tillid til, at danske virksomheder betaler den skat, de skal, for at være en del af et af verdens bedste erhvervs klimaer. Derfor skal vi sætte ind mod systematisk svindel og opkræve en langt større andel af de skatter, der i dag ikke betales. Så skattegabet, som er forskellen mellem de skatteindtægter, der burde blive indkrævet, og de indtægter, vi rent faktisk får ind, reduceres. For at opnå det vil vi oprette fire nye skattecentre med i alt 1.000 nye medarbejdere, hvoraf et skal have fokus på blandt andet skatteunddragelse.

Indsatsområde 2:

Mindre bureaukrati i den offentlige sektor

Meget kan gøres bedre og klogere i den offentlige sektor. Socialdemokratiet vil gennemføre en selvstyrereform, der skal skabe større arbejdsglæde og tillid til de ansatte. Ved at lade offentlige institutioner bestemme mere selv og give adgang til flerårige budgetter, så det bliver lettere at lave langsigtede og kloge disponeringer. Et af målene med reformen er at fjerne bøvl og bureaukrati i den offentlige sektor gennem færre mål.

Indsatsområde 3:

Bedre arbejdsmiljø i den offentlige sektor

Vi tror på, at velfærden bliver bedre og arbejdsglæden større, hvis vi viser lærere, sygeplejersker, pædagoger og sosu'ere tillid og giver mere plads til deres faglighed. Det er grundtanken i vores forslag til en selvstyrereform for den offentlige sektor. Når medarbejderne inddrages mere i deres arbejde, kan vi skabe et bedre arbejdsmiljø og større arbejdsglæde. Det kan i sidste ende også være med til at nedbringe sygefraværet i den offentlige sektor.

Indsatsområde 4:

Flere flygtninge og familiesammenførte i arbejde

Flere ikke-vestlige indvandrere er kommet i arbejde, men der er fortsat for stor en forskel på beskæftigelsesfrekvensen blandt flygtninge og familiesammenførte og resten af befolkningen. Eksempelvis ville de offentlige finanser have været forbedret med omkring 17 mia. kr. i 2015, hvis ikke-vestlige indvandrere havde samme beskæftigelses- og overførselsfrekvens som jævnaldrende personer af dansk oprindelse. For at få flere indvandrere ind på arbejdsmarkedet vil Socialdemokratiet indføre en pligt til at bidrage i 37 timer om ugen for alle indvandrere på integrationsydelse og kontanthjælp.

2 Klima, miljø og natur

Der er ét område, hvor Danmark kan gøre den absolut største forskel for verden. Det kan vi, når det gælder vores klima og miljø. Fordi vi tør gå forrest med store visioner. Fordi vi kan. Og fordi der er brug for det. Socialdemokratiet har en vision om, at Danmark skal være fri af fossile brænd-

sler allerede i 2045. Og ikke først i 2050, som målet er i dag. En vision om et samfund uden plastik- og luftforurening. Hvor vi er omgivet af mere vild natur og urørt skov. Og en vision om en fremtid, hvor langt færre dyr og planter trues af udryddelse.

Læs mere i Socialdemokratiets klima- og miljøudspil **”Danmark skal igen være en grøn stormagt”**.

KLIMA, MILJØ OG NATUR

En grøn fremtidsfond

Vi vil etablere en grøn fremtidsfond på 20 mia. kr., der på globalt plan skal medvirke til at løse de udfordringer, som klimakrisen og den voksende verdensbefolkning skaber. Fonden skal investere på markedsvilkår i grønne løsninger, der kan sikre en mere bæredygtig anvendelse af klodens ressourcer. Derfor skal den støtte projekter, der kan udbrede mere vedvarende energi, lagre energi, skaffe adgang til rent vand og sikre en bæredygtig fødevarerproduktion.

En mere ambitiøs klimaindsats

Vi vil hæve barren for Danmarks klimaindsats med en ny bindende klimalov. Og ved at fremrykke Danmarks langsigtede klimamål. Allerede i 2045 vil Socialdemokratiet gøre Danmark fri af fossile brændsler. Det er fem år tidligere end det nuværende mål, som vi indførte, sidst vi sad i regering. Vi vil reducere CO₂-udledningen med mindst 60 pct. i forhold til 1990 i 2030. Vi vil udover de tre allerede aftalte havindmølleparker opføre yderligere to, så der i alt er opført fem havindmølleparker inden 2030. Vi vil sikre et klimabidrag fra landbruget. Og vi vil oprette en national skovfond. Så de danskere, der ønsker at kompensere for deres CO₂-udledning, kan gøre det med vished om, at de gør en forskel.

En grønnere transportsektor og renere luft

Vi vil sikre mindst 500.000 grønne biler i 2030. Gennemføre den fulde elektrificering af jernbanetrækningerne som aftalt med Togfonden.

Forbyde nye diesel- og benzinbiler fra 2030 og sikre mere ren luft ved at understøtte flere el-busser og miljøvenlige brændeovne. Vi vil også stramme de eksisterende miljøzonerregler.

Kyst- og klimasikring

Vi vil oprette en national kystsikringsfond, så staten tager et større medansvar for at beskytte vores kyster. Og vi vil ændre finansieringsreglerne for klimasikringsprojekter, så det fremover igen bliver muligt for vandselskaberne at finansiere 100 pct. af alle typer klimasikringsprojekter.

Mere vild natur og renere drikkevand

Vi vil sikre, at Danmark får 75.000 hektar urørt skov og 15 nye vilde naturparker. Vi vil styrke naturturisme og friluftsliv, og vi ønsker en bedre beskyttelse af vores sårbare natur. Vi vil også have en bedre beskyttelse af vores drikkevand med en ny indsats, der blandt andet indeholder en udpegning af sårbare indvindingsområder og mere bynær skov.

Mindre plastikforurening

Alt for meget plastik havner i naturen. Derfor skal vi genanvende mere og forbruge mindre. Vi vil indføre en ressourceafgift på flaskevand af plastik, og vi vil forhøje afgifterne på bæreposer af plastik. Desuden vil vi indføre ordninger for producenter af plastik, som gør det lettere at genanvende plastik, og vi vil styrke indsatsen for at fjerne plastik og andet affald fra naturen.

3 Et sammenhængende Danmark

Socialdemokratiet ønsker et Danmark, der hænger bedre sammen. Et Danmark med en god infrastruktur, der binder landet sammen, så man hurtigt kan komme fra land til by og fra kyst til kyst. Og et Danmark, hvor alle har adgang til bolig, job og en god offentlige service, uanset hvilket postnummer de bor i. Centraliseringsbølgen, der blev

igangsat af kommunalreformen, har trukket i den modsatte retning. Afstandene er blevet længere. Tilbuddene færre. Vi vil have nærheden tilbage. Socialdemokratiet vil styrke lokalsamfundene og få velfærden tættere på borgerne .

Læs mere i Socialdemokratiets nærhedsudspil "Nærheden tilbage".

ET SAMMENHÆNGENDE DANMARK

Nærheden tilbage

Iveren efter at centralisere gik for vidt i 00'erne. Det gælder ikke mindst Lars Løkke Rasmussens kommunalreform. Reformen af kommunerne, domstolene, politiet og sygehusvæsenet samt omlægningen af Skat betød større og færre enheder længere væk fra borgerne. Socialdemokratiet vil skabe stærke lokalsamfund ved blandt andet at åbne nærhospitaler tæt på borgerne, flytte flere uddannelser ud i hele landet og oprette 20 nye nærpolitienheder.

Ny langsigtet plan for infrastruktur

Som samfund bliver vi rigere, hvis vi styrker mobiliteten og sammenhængskraften. Derfor vil vi sætte os i spidsen for, at Danmark får en ny langsigtet infrastrukturplan, som bygger på et bredt politisk flertal. Det afsætter vi ligesom regeringen 112 mia. kr. til, når man også medregner allerede igangværende projekter. Den nye langsigtede plan skal være første skridt i en ny og helhedsorienteret tilgang til de offentlige investeringer med rullende 10-årsplaner og et bedre overblik over planlagte investeringer.

Alle skal have råd til at bo i de største byer

Vi skal fastholde blandede storbyer, hvor danskere bor side om side på tværs af økonomiske og sociale lag. Derfor har Socialdemokratiet fremlagt en række forslag, der skal gøre de almene boliger billigere og lettere at bygge. Og vi har foreslået et stop for udenlandske kapital-

fondes voldsomme huslejestigninger på billige lejeboliger, der driver almindelige lønmodtagere ud af storbyerne.

Uddannelser i hele landet

Uddannelse er den vigtigste vej til et liv med job og muligheder. Derfor skal alle have adgang til uddannelse, uanset hvor i landet de bor. Socialdemokratiet vil annullere regeringens besparelser på alle uddannelser, der har presset uddannelsesinstitutionernes økonomi i hele landet de sidste fire år. Vi vil styrke de små gymnasier på landet, så de har økonomi til at fortsætte. Og vi vil gennemføre en udflytning af velfærdsuddannelserne, så uddannelsespladserne er mere geografisk ligeligt fordelt, og oprette nye uddannelsessatellitter.

God velfærd i alle kommuner

Den grundlæggende velfærdsøkonomi skal være i orden i alle landets kommuner. Det er en forudsætning for, at danskerne har adgang til gode skoler, daginstitutioner og ældrepleje, uanset hvor i landet de bor. Men i dag er forskellene blevet for store, og det skyldes i høj grad, at der er problemer med den kommunale udligning. Hvis Socialdemokratiet bliver betroet regeringsansvaret, vil vi tage den opgave på os, som regeringen ikke har løst med den kommunale udligningsordning. Så vi får rettet fejl og mangler i udligningsordningen, uden at det fører til nedskæringer i velfærden flere steder i landet.

4 En retfærdig og realistisk udlændingepolitik

Socialdemokratiet er det eneste parti, der har fremlagt en samlet plan for udlændingepolitikken. Vi går til valg på en langsigtet plan, der både tager ansvar for Danmark og rækker ud i verden. Der

skal ikke komme flere hertil, end vi evner at integrere. Vi skal hjælpe flere og mere i nærområderne. Og vi skal blive bedre til at integrere vores nye medborgere.

Læs mere i Socialdemokratiets udlændingespil **"Retfærdig og realistisk"**.

EN RETFÆRDIG OG REALISTISK UDLÆNDINGEPOLITIK

Antallet har en betydning

Det har en betydning for det danske samfund og for integrationen, hvor mange asylansøgere, der kommer hertil. Vi skal ikke tage imod flere udlændinge, end vi kan integrere. Derfor har Socialdemokratiet foreslået en langsigtet plan, der skal nedbringe antallet af asylansøgere i Danmark, så vi igen kan tage imod kvoteflygtninge gennem FN.

Vi skal hjælpe flere og mere

Med Marshall-planen som forbillede vil vi arbejde for at gennemføre et historisk løft af særligt Afrika og udvalgte lande i Mellemøsten og Asien, så vi giver folk et håb om en fremtid i deres eget land. Ved at reformere dansk udviklingsbistand vil vi fordoble indsatsen i nærområderne.

Alle skal være en del af Danmark

Mange udlændinge er blevet en integreret del af det danske samfund. Men desværre er der også kommet for mange til Danmark, som ikke

er blevet en del af Danmark. Det vil Socialdemokratiet lave om på, så ingen boligområder, skoler eller uddannelsesinstitutioner på sigt har mere end 30 pct. ikke-vestlige indvandrere og efterkommere. Derudover vil vi indføre en pligt til at bidrage med en 37-timers arbejdsuge for indvandrere på kontanthjælp og integrationsydelse.

En ydelseskommision skal finde de rette balancer

Ydelsessystemet har gennem alt for lang tid været genstand for konstante ændringer i smalle politiske aftaler. Socialdemokratiet vil derfor nedsætte en ydelseskommision, der skal gennemgå de nedsatte ydelser. Kommisionens anbefalinger skal bl.a. sikre, at konsekvenserne for børnene ved forældrenes manglende job minimeres, at nytilkomne ikke modtager højere ydelser end herboende, og at der er de rigtige balancer mellem hensynet til integration, deltagelse på arbejdsmarkedet, levevilkår mv.

5 Godt arbejdsliv, vækst og bedre uddannelser

Danmark er inde i en højkonjunktur. Der efterspørges mere arbejdskraft, og det er godt, at Danmark er ude af krisen. Men vi skal have de sidste med og sikre flere en plads på arbejdsmarkedet i gode velbetalte job. Fordi det er vores pligt som samfund at få alle med. Og fordi den globaliserede verden stiller nye og større krav. Det, vi kan i dag, er ikke nok om 10 år. Uanset om man er ingeniør, murer eller laborant, skal vi alle dygtiggøre os. Men det gælder særligt personer uden uddannelse. Hvis ikke vi tager denne udfordring alvorligt, vil titusindvis af ufaglærte stå uden for arbejdsmarkedet de kommende år. Derfor skal der sættes ind med en seriøs opkvalificerings- og uddannelsesindsats nu. Så de, der ellers står til at mangle job, får de rette kvalifikationer, der sikrer job.

Gode medarbejdere er en forudsætning for, at vi kan have et stærkt erhvervsliv. Men det kan ikke stå alene. Gennem målrettet erhvervspolitik vil

Socialdemokratiet have fokus på, at danske virksomheder har konkurrencedygtige rammevilkår. Det gælder ikke mindst inden for forskning og udvikling, hvor innovation og teknologiudvikling er en styrkeposition for dansk erhvervsliv. Det skyldes i høj grad, at vi har investeret i den innovation og nytænkning, der også i fremtiden kan give os muligheden for at eksportere miljø-, vand-, energi- og klimateknologi. Og det skal vi blive ved med, hvis vi skal fastholde og skabe danske arbejdspladser.

Der skal være arbejdspladser til danskerne i fremtiden. Men det er også vigtigt, at det er gode arbejdspladser. Et godt arbejdsliv hænger nemlig sammen med ordentlige løn- og arbejdsforhold. I Danmark skal vi ikke acceptere social dumping, hvor lønninger og arbejdsforhold presses nedad, fordi nogle virksomheder ikke spiller efter reglerne. Regeringen tager ikke problemet alvorligt og har skåret ned på indsatsen. Det vil vi rette op på. Så vi kan holde fast i, at man overalt i Danmark har ordentligt, lønnet arbejde, som er til at leve for, og som man ikke bliver syg af.

GODT ARBEJDSLIV, VÆKST OG BEDRE UDDANNELSER

Et længere opsving hvor vi får alle med

Der vil mangle titusindevis af faglærte i 2025. Derfor skal vi opprioritere opkvalificeringsindsatsen markant. Socialdemokratiet afsætter 1,5 mia. kr. i 2025 til uddannelse af unge og ufaglærte. Vi vil blandt andet gøre erhvervsuddannelsernes kvalitetspulje permanent, så de sidste besparelser annulleres. Og øge kompensationsen til ledige ufaglærte i uddannelse til 110 pct., så flere ufaglærte træder ind over uddannelses-tærsklen, ligesom vi vil udvide og styrke voksenlærlingeordningen.

Læs mere i Socialdemokratiets flaskehalsudspil "Flere medarbejdere til et Danmark i vækst".

Gode arbejdspladser

Selvom beskæftigelsen slår nye rekorder, er det ingen garanti for, at vi også har et ordentligt arbejdsmarked. Regeringen har svigtet ved at skære ned på Arbejdstilsynet og indsatsen mod social

dumping. Socialdemokratiet vil løfte bevillingerne til Arbejdstilsynet permanent med 50 mio. kr. ud over den netop indgåede aftale om en ny og forbedret arbejdsmiljøindsats. Derudover vil vi styrke den rådgivende indsats i små- og mellemstore virksomheder med 50 mio. kr.

Et fortsat konkurrencedygtigt erhvervsliv

Selvom danske virksomheder i disse år oplever fremgang, skal vi stadig understøtte, at de også i fremtiden klarer sig godt i den stigende globale konkurrence. Socialdemokratiet har fremlagt en række vækstforslag, der helt eller delvist er blevet gennemført. Derfor afsætter vi 1,5 mia. kr. til målrettede initiativer, der understøtter produktivt vækst og skaber arbejdspladser i hele landet gennem blandt andet et ambitiøst fradrag for forskning og udvikling på 130 pct.

Læs mere i Socialdemokratiets vækstreform "Vækst der virker".

6 Samfundskontrakten skal styrkes

Det er en forudsætning for den danske velfærdsmodel, at der er tillid til, at vores skattevæsen er effektivt og retfærdigt, og at alle bidrager til vores fællesskab. Og heldigvis er skattemoralen høj blandt flertallet.

Desværre har skandalesagerne med fejlslagne IT-projekter i skattevæsenet de seneste år bidraget til, at tilliden til systemet er svækket. Og afsløringerne af systematisk svindel og tyveri fra vores fælles statskasse har skabt yderligere sprækker i det fundament, det danske velfærdssamfund hviler på. At skattebetalingen er en forudsætning for fri og lige adgang til velfærdssamfundets muligheder.

Når dele af den finansielle sektor har opsagt samfundskontrakten mellem sektoren og det danske samfund, har det yderligere styrket den tillidskrise, som mange danskere oplever. En kontrakt, der under finanskrisen medførte, at den danske stat gennemførte massive redningspakker for at holde hånden under danske banker. Men som nu er blevet brudt gennem systematisk hvidvask og medvirken til skatteunddragelse i dele af den danske finanssektor.

Socialdemokratiet vil sætte sig i spidsen for, at vi får genoprettet tilliden til vores skattevæsen og tilliden til, at alle bidrager til fællesskabet.

SAMFUNDskontrakten skal styrkes

Genopretning af Skat

Kun ved at styrke vores skattevæsen kan vi sikre, at skattevæsenet opkræver den rigtige skat for alle, og at der bliver slået hårdt ned på dem, der bevidst svindler. Socialdemokratiet afsætter 700 mio. kr. til 1.000 ekstra skattemedarbejdere og fire nye skattecentre.

Danmark er for lille til store forskelle

Det sætter sammenhængskraften under pres, når uligheden vokser. Den skæve udvikling er drevet frem af politiske beslutninger. Det tydeligste eksempel er Lars Løkke Rasmussens Forårspakke 2.0 fra 2009. Pakken indeholdt skattelettelser, som med kirurgisk præcision begunstigede de absolut rigeste i samfundet. Socialdemokratiet vil skabe et mere retfærdigt samfund, hvor de bredeste skuldre bærer de tungeste byrder. Vi foreslår blandt andet at lægge et loft over lønninger, som virksomhederne må trække fra i virksomhedsregnskabet. Ligesom vi lægger op til at afskaffe topskatterebatten for meget store indkomster fra blandt andet boligudlejning og ejendomsspekulation.

Læs mere i Socialdemokratiets udspil **"Danmark er for lille til store forskelle"**.

Indsats mod finansiel kriminalitet

Vi skal have opsat effektive værn mod den form for finansiel kriminalitet, som vi har været vidne til de seneste år med systematisk hvidvask i den finansielle sektor. Den danske myndighedsindsats er spydspidsen i det bolværk. Men de har desværre ikke haft de fornødne ressourcer til at opdage og efterforske svindlen tidligere. Derfor har Socialdemokratiet foreslået en række initiativer, der skal styrke tilsynet med finansiel kriminalitet – både nationalt og koordinerende på tværs af EU. Vi mener blandt andet, at Finanstilsynet skal styrkes og splittes op. Så vi får en enhed, der alene fører tilsyn med finansiel kriminalitet. Og vi vil arbejde for, at der oprettes en fælles europæisk efterforskningsenhed, der skal efterforske hvidvask og finansiel kriminalitet.

Kviklånsfirmaerne skal begrænses

Kviklånsbranchen skal selv bidrage til at reducere de negative konsekvenser deres produkt har for mange mennesker. Derfor vil Socialdemokratiet pålægge kviklånsfirmer en afgift på deres samlede udlånssum, der skal gå til styrket gældsrådgivning og hjælp til mennesker fanget i en gældsfælde.

7 Tidlig folkepension for nedslidte

Alle har ret til en værdig alderdom. Men sådan er det ikke i dag. Eksempelvis er det hver sjette lønmodtager i fag med hårdt arbejdsmiljø, der er eller har været syg på grund af sit arbejde. I nogle brancher har hver tredje smerter flere gange ugentligt. Der er stor forskel på, hvor nedslidende forskellige jobtyper er. Og derfor rammes nogle grupper hårdere af den stigende pensionsalder end andre. En større andel af faglærte og ufaglærte har f.eks. begrænset arbejdsevne på grund af smerter.

Socialdemokratiet var i 2006 med velfærdsaftalen med til at fremtidssikre dansk økonomi med beslutningen om, at der skal være sammenhæng mellem levealder og pensionsalder. Resultatet er,

at vi i dag har et økonomisk råderum, som vi kan prioritere til velfærden. Men en af forudsætningerne for aftalen var, at efterlønsordningen gav mulighed for, at ufaglærte og faglærte kunne trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet fem år før pensionsalderen. Den mulighed afskaffede Lars Løkke Rasmussen stort set i 2011.

Derfor afsætter Socialdemokratiet 3 mia. kr. til at indføre en ny ret til tidlig folkepension for dem, der er nedslidte og har været længst på arbejdsmarkedet. Det er en kompliceret opgave, og den endelige model skal derfor laves i tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter.

Læs mere i Socialdemokratiets forslag til en ny ret til tidlig folkepension "**De mest nedslidte fortjener også en værdig pension**".

TIDLIG FOLKEPENSION FOR NEDSLIDTE

Socialdemokratiets syv principper for en ny ret til tidlig folkepension:

1. Det skal gavne de nedslidte

Den nye rettighed målrettes de personer, som er mest nedslidte, uanset om det er fysisk eller psykisk nedslidning.

2. Det skal gælde efter et langt arbejdsliv

Den nye rettighed målrettes personer, som har været mange år på arbejdsmarkedet, og som tidligt startede med at arbejde.

3. Der skal være tale om en egentlig rettighed

Derfor baseres den nye rettighed på objektive kriterier.

4. Mænd og kvinder skal have reel lige adgang

Den nye rettighed skal kunne tilfalde mænd og kvinder ligeligt, selvom de typisk har forskellige arbejdsliv. Det er helt afgørende, at perioder med barsel eller deltid ikke står i vejen for, at man kan få gavn af ordningen.

5. Det skal være muligt at blive visiteret til tidlig folkepension

Mennesker, der ikke er direkte omfattet af rettigheden, men som på anden vis er nedslidte, har nedsat arbejdsevne eller fysiske eller psykiske gener, skal kunne visiteres til tidlig folkepension.

6. Modellen skal være simpel, overskuelig og varslet i god tid

Det nye pensionssystem skal være simpelt og overskueligt for alle. Den enkelte skal varsles i god tid, så man kan nå at indrette sig efter de nye forhold.

7. Pengene skal passe

Den tidlige folkepension skal være samfundsøkonomisk ansvarlig og indenfor den ramme, vi afsætter på 3 mia. kr. årligt.

Den endelige model for en ny ret til tidlig folkepension skal laves i tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter og skal bygge på disse syv principper.

PENGENE SKAL PASSE

Forudsætningen for, at Danmark kan bringes sikkert fremad, er, at der er styr på de offentlige finanser. Vores økonomiske politik baserer sig derfor på solide, strukturelle rammer for Danmark. Socialdemokratiet vil føre en ansvarlig økonomisk politik baseret på fem grundprincipper. Grundprincipperne sikrer troværdighed og stabilitet omkring dansk økonomi.

Udvidet forsigtighedsprincip

Det er i praksis ikke muligt at skønne præcist over adfærdseffekterne af samtlige typer politiske forslag. Det så vi eksempelvis med Forårspakke 2.0 i

2009, hvor de forventede effekter af topskattelettelse ikke blev som forudsagt. Derfor mener Socialdemokratiet, at der generelt bør udvises forsigtighed, hvad angår anvendelsen af dynamiske effekter af skattelettelse som finansiering i den økonomiske politik.

På den baggrund foreslår vi, at der indføres et nyt forsigtighedsprincip, så positive dynamiske effekter af skattelettelse ikke indregnes, før de registreres i regnskaberne og fremgår af den faktiske saldo. Omvendt skal der fortsat indregnes negative dynamiske effekter. Det vil sige, at hæver man en

GRUNDLÆGGENDE PRINCIPPER FOR SOCIALDEMOKRATIETS ØKONOMISKE POLITIK

1. Vi overholder budgetloven

Vi fører en troværdig finanspolitik inden for rammerne af budgetloven. Det betyder, at vi ikke vil lade udgifterne stige mere end det aftalte, som det ofte var tilfældet tidligere. En ansvarlig økonomisk politik kræver, at man ved, hvad udgifterne bliver. De politisk fastsatte udgiftsrammer skal derfor overholdes, og overskridelser af de vedtagne flerårige budgetter undgås.

2. Et nyt forsigtighedsprincip

Forsigtighedsprincippet betyder, at pengene skal være der, før vi kan bruge dem. Vi kan ikke afholde nye udgifter uden, at der er truffet beslutninger om konkrete initiativer, der skaffer pengene gennem mindst lige så store nye indtægter eller besparelser. Som en udvidelse heraf vil Socialdemokratiet indføre et princip om, at forventningen om positive dynamiske effekter af skattelettelse ikke skal indgå i beregningen af den strukturelle saldo. På den måde sikrer vi, at pengene først kan bruges, når de faktisk er i kassen.

3. Vi overholder Stabilitets- og vækstpagten

Danmark er medlem af Stabilitets- og vækstpag-

ten. Det betyder, at vi skal have sunde og holdbare offentlige finanser. Blandt andet skal budgetunderskuddet holde sig inden for 3 pct. af BNP, og den offentlige bruttogæld må ikke udgøre mere end 60 pct. af BNP.

4. Vi overholder Finanspagten

Danmark er medlem af Finanspagten. Vores medlemskab indebærer – ud over kravene i Stabilitets- og vækstpagten – at vores strukturelle budgetunderskud skal ligge inden for de faste rammer, som i Danmark er forankret med budgetlovens underskudsgrænse på 0,5 pct. af BNP.

5. Vi fastholder fastkurspolitikken

Danmark er en lille åben økonomi. Dermed er fastkurspolitikken en uomgængelig forudsætning for den makroøkonomiske stabilitet. For det første fjerner en troværdig fastkurspolitik over for euroen enhver usikkerhed omkring den fremtidige valutakurs. For det andet udelukker fastkurspolitikken, at Danmark kan forbedre sin konkurrenceevne gennem devaluering af valutakursen.

skat, som efter Finansministeriets vurdering vil føre til lavere arbejdsudbud, så skal denne negative dynamiske effekt finansieres krone for krone. Positive dynamiske effekter kan derimod ikke anvendes som finansiering i den generelle finanspolitik, før de slår igennem via den faktiske saldo.

Konsekvensen af forsigtighedsprincippet er, at beregningen af det økonomiske råderum som udgangspunkt ikke fremadrettet skal inkludere de positive dynamiske effekter af skattelettelser. De bør dog indregnes i de tilfælde, hvor der er tale om strukturpolitiske tiltag, som har karakter af formelle ændringer i rettigheder og pligter. Dette gælder eksempelvis velfærdsforliget, hvor lovændringer påvirker de formelle rettigheder og ikke baserer sig på adfærdsantagelser, hvad enten disse måtte være svagt eller stærkt underbyggede.

Udover forsigtighedsprincippet er der fortsat behov for at underbygge det faglige belæg for beregninger af dynamiske effekter. Så vi kan nå dertil, hvor det er muligt at regne med positive dynamiske effekter af både offentligt forbrug såvel som for skattelettelser.

Langsigtet planlægning i den offentlige sektor

Foruden et nyt forsigtighedsprincip i den økonomiske politik vil Socialdemokratiet som noget nyt fuldføre formålet i budgetloven. Budgetlovens formål var at få styr på de offentlige finanser og en hensigtsmæssig udgiftsstyring i stat, kommuner og regioner. Førstnævnte formål med at få styr på de offentlige finanser er lykkedes. Siden budgetlovens indførelse har de offentlige budgetter overordnet set holdt sig indenfor de fastlagte budgetlofter.

Socialdemokratiet mener imidlertid ikke, at vi er i mål med hensyn til hensigtsmæssig udgiftsstyring i den offentlige sektor. Flere kommuners serviceudgifter har ligget under udgiftslofterne som følge af de økonomiske sanktioner, der følger af en overskridelse af udgiftslofterne. Og budgetloven har derfor medført et kortsigtet fokus på indeværende års budget. Så selvom budgetloven har medført, at der er styr på pengene, er der samtidig

behov for, at vi giver plads til, at offentlige institutioner kan planlægge længere end et års budget. Det vil vi gøre op med ved at indføre flerårige budgetter, så vi giver institutionerne et større incitament til at tænke mere langsigtet. Det vil samtidig øge tilskyndelsen til, at forebyggende indsatser i højere grad prioriteres.

FINANSIERING

Socialdemokratiets politik er fuldt finansieret. Sådan skal det være. Alle de udspil og forslag, vi er kommet med, har enten været finansieret af nye indtægter eller inden for rammerne af vores 2025-plan.

UDGIFTER I 2025

Samlet set indeholder Socialdemokratiets 2025-plan udgifter for 37,4 mia. kr. i 2025 i forhold til i dag. Af de 37,4 mia. kr. afsætter vi 20,5 mia. kr. til at skabe tryghed om velfærden, herunder 11,5 mia. kr. til sundhedsvæsenet.³ Pengene skal følge med, når der bliver flere ældre og flere børn. Udover de penge vi afsætter til velfærden, så pleje og omsorg følger med det stigende antal børn og ældre, afsætter vi 1,5 mia. kr. i 2025 til børn og socialpolitik.

Vi afsætter desuden 3 mia. kr. til en ny ret til tidlig folkepension for dem, der er blevet nedslidte og har været længst tid på arbejdsmarkedet. Vi afsætter 1,5 mia. kr. til uddannelse af unge og ufaglærte. Og vi afsætter 0,7 mia. kr. til en styrkelse af skattevæsenet med 1.000 ekstra medarbejdere i fire nye skattecentre.

Vi afsætter 1,5 mia. kr. til forbedrede erhvervsvilkår, så vi kan gennemføre de af vores vækstforslag, som regeringen ikke allerede har gennemført, herunder et fradrag for forskning og udvikling på 130 pct. Samt 8,7 mia. kr. til øvrige velfærdsprioriteter, klima, miljø og natur, forsvarsforlig mv.

INDTÆGTER I 2025

Råderum

De nye udgifter på 37,4 mia. kr. er finansieret af tilsvarende indtægter for 37,4 mia. kr. Den væsentligste finansieringskilde er det økonomiske råderum på 27,8 mia. kr. Dette er opgjort på samme

måde som i 2016, hvor vi fremlagde vores 2025-plan. Den opgørelse holder vi fast i, da den er mest retvisende. Men korrigeret for den del af forsvarsforliget fra 2018, der blev finansieret af investeringsrammen.

Regeringen har siden 2016 flyttet en del af råderummet til rammen til offentlige investeringer, men midlerne er reelt stadig en del af råderummet. Det er blevet tydeliggjort, da regeringen efterfølgende har brugt råderummet på investeringsrammen til at finansiere både skattelettelser, energiforliget og forsvarsforliget i 2018. Dermed er der også reelt kun ca. halvdelen tilbage af de 22 mia. kr., som regeringen har flyttet til investeringsrammen.

Opgøres råderummet på samme måde, som da vi fremlagde vores 2025-plan i 2016, hvor der tages højde for, at en del af løftet af investeringsrammen er anvendt i de nævnte aftaler, er der derfor et økonomisk råderum i 2025 på 27,8 mia. kr. set i forhold til 2019.⁴ Initiativerne i denne plan ligger ud over det, der er aftalt i aftalen om seniorpension.

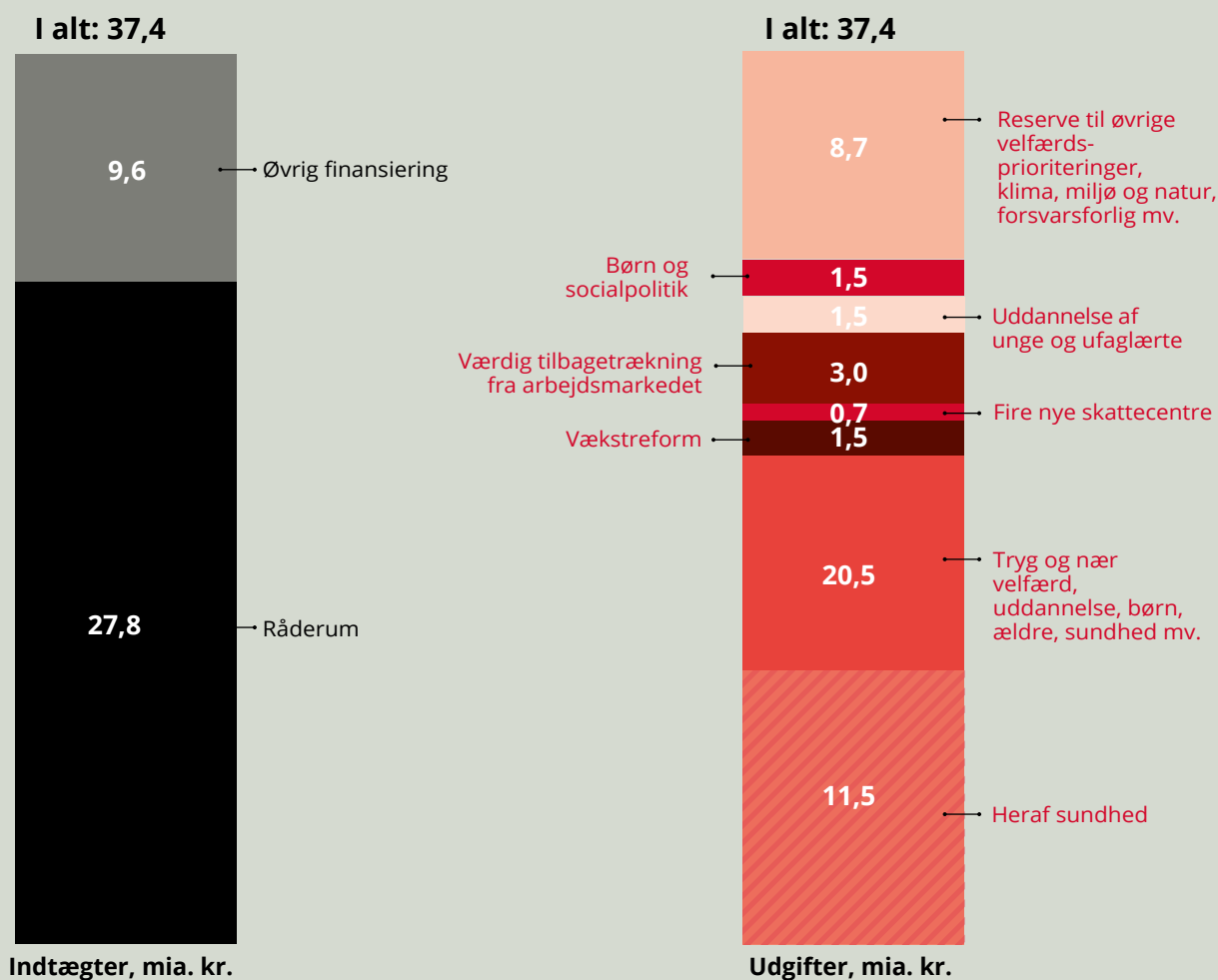
Indtægter som øger råderummet til nye prioriteringer

Foruden råderummet er Socialdemokratiets 2025-plan finansieret af yderligere indtægter for knap 10 mia. kr. Størstedelen af disse er løbende meldt ud som finansiering af en række nye udspil. I alt giver det indtægter for 9,6 mia. kr. i 2025, som kommer udover råderummet, som det fremgår af tabellen på næste side.

3 Finansministeriets definition på sundhedsvæsenet jf. svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 555 af 10. april 2019.

4 Finansministeriets beregning af råderummet opgjort som i Socialdemokratiets 2025-plan fremgår af svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 560 af 10. april 2019.

OVERSIGT OVER SOCIALDEMOKRATIETS 2025-PRIORITERINGER

INDTÆGTER I SOCIALDEMOKRATIETS 2025-PLAN UDOVER RÅDERUM, MIA. KR.

1	Indtægter fra Socialdemokratiets udspil "Danmark er for lille til store forskelle" herunder tilbagerulning af skattelettelser for virksomhedsarvinger	2,4
2	Fastholdelse af skat på fri telefon og internet	0,7
3	Forlængelse af arbejdsgiverbetalt sygedagpengeperiode	0,5
4	Afgifter på plastik og kemi	0,3
5	Frigivne midler i satspuljen	0,6
6	Begrænsning af videregående uddannelsers annonceringsudgifter og reduktion af tilskud til privatskoler	0,5
7	Loft over brugen af konsulenter i det offentlige	3,0
8	Samfundsbidrag fra den finansielle sektor	1,5
9	Forhøjelse af arbejdsskadeafgiften mm. ifm. styrkelse af arbejdsmiljø	0,2
	Total	9,6

1: Indtægter fra Socialdemokratiets udspil "Danmark er for lille til store forskelle" herunder tilbagerulning af skattelettelser for virksomhedsarvinger

Socialdemokratiet har fremlagt en række forslag, der skal trække Danmark i en mere økonomisk retfærdig retning. Regeringen har sat bo- og gaveafgiften for virksomhedsarvinger ned fra 15 pct. til 5 pct. Den skattelettelse kostede 1 mia. kr. årligt, som primært går til de allermest velstillede danskere. Socialdemokratiet vil rulle lempelsen tilbage, så bo- og gaveafgiften igen bliver 15 pct. for dem, som arver virksomheder.⁵

Det er kun rimeligt, at man betaler skat af de store værdier, som man kan få, når man arver en virksomhed. Men det skal selvfølgelig ikke føre til, at virksomhederne stilles dårligere. Derfor vil Socialdemokratiet gøre adgangen til henstandsordningen langt nemmere, så arveafgiften kan betales af de løbende overskud i virksomhederne og ikke gennem lån eller frasalg af dele af virksomhederne.

Derudover vil vi blandt andet rulle skattelettelserne på store kapitalindkomster tilbage, som Lars Løkke Rasmussen gennemførte med Forårspakke 2.0 fra 2009. Og vi vil ikke forhøje aktiesparekontoen og investorfradraget yderligere.

Forslagene giver tilsammen omkring 2,4 mia. kr.⁶ Provenuet skal bruges til at give nedslidte, der har været længst tid på arbejdsmarkedet, en ret til at trække sig tidligere tilbage.

2: Fastholdelse af skat på fri telefon og internet

Med finansloven for 2018 aftalte regeringen og Dansk Folkeparti at afskaffe skatten på fri telefon og internet i 2020. Det er en skjult topskattelettelse, som især gavner dem med de højeste lønninger. F.eks. vil mere end fire ud af fem blandt de

højest lønnede få en skattelettelse, mens det er under fem pct. af 3F, FOA, NNF og BUPL's medlemmer. Socialdemokratiet vil ikke gennemføre den skattelettelse og har i stedet foreslået at bruge pengene på børn og socialpolitik. Det giver et provenu på 0,7 mia. kr. i 2025.⁷

3: Forlængelse af arbejdsgiverbetalt sygedagpengeperiode

Som en del af finansieringen af Socialdemokratiets sundhedsudspil vil vi forlænge den arbejdsgiverbetalte sygedagpengeperiode fra 30 dage til 40 dage. Det vil give arbejdsgiverne et større incitament til at sikre et godt arbejdsmiljø og forebygge sygefravær. For de offentlige arbejdsgivere skal der udarbejdes en model, som sikrer, at incitamentet til at nedbringe sygefraværet ikke går ud over velfærden. Forslaget giver et provenu på op til 0,5 mia. kr. i 2025.⁸

4: Afgifter på plastik og kemi

Som en del af vores klima- og miljødspil vil vi indføre afgifter på plastik og kemi for i alt 0,3 mia. kr., der skal gå til et bedre miljø. På den måde vil finansieringen af nye grønne tiltag medvirke til et bedre miljø, hvor forbruget af plastik og kemi reduceres. Vi vil genindføre afgiften på PVC og phtalater, som regeringen har afskaffet. Vi vil øge afgiften på plastikposer, så flere genbruger dem. Ligesom der skal indføres en afgift på flaskevand.

5: Frigivne midler i satspuljen

Med aftalen om ny regulering af folkepensionen og indførelse af obligatorisk opsparing for overførselsmodtagere blev det besluttet, at der ikke tilføres nye midler til satspuljen fra 2020. I stedet målrettes bidraget en forhøjelse af folkepensionen, og der indføres obligatorisk pensionsopsparing for overførselsindkomstmodtagere. Der er dog fortsat frigivne midler i satspuljen fra udløbne projekter, som ikke er udmøntet til specifikke for-

5 Jf. svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 579 af 17. april 2019.

6 Jf. svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 559 af 10. april 2019, nr. 251 af 11. december 2018 og svar på teudvalgets spørgsmål nr. 463 af 12. juni 2018.

7 Jf. svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 579 af 17. april 2019.

8 Jf. svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 61 af 12. oktober 2018.

mål. Socialdemokratiet øremærker 0,6 mia. kr. heraf til vores socialudspil "Altid på børnenes side".⁹

6: Begrænsning af de videregående uddannelsers annonceringsudgifter og reduktion af tilskud til privatskoler

Inden for rammen til offentlige udgifter vil vi gennemføre en række omprioriteringer, som går til målrettede forbedringer af velfærden. Socialdemokratiet vil for det første begrænse videregående uddannelsers annonceringsudgifter.¹⁰ Provenuet herfra skal finansiere en del af afskaffelsen af uddannelsesloftet, så vi ikke risikerer, at tidligere uddannelsesvalg står i vejen for yderligere uddannelser.

For det andet skal overbetalingen af privatskolerne stoppes ved at føre koblingsprocenten tilbage til 2015-niveau.¹¹

Tiltagene giver tilsammen et provenu på omkring 0,5 mia. kr.

7: Loft over brugen af konsulenter i det offentlige

Der har de seneste år været en stigning i det offentliges brug af konsulenter. Staten, kommuner og regioner bruger årligt 11 mia. kr. på konsulenttydelser. I staten er brugen af konsulenter steget med 50 pct. siden 2015, og brugen af managementkonsulenter er steget betydeligt.

Mange konsulenttydelser kan være nødvendige, som eksempelvis udviklingen af komplicerede it-systemer. Men i et samfund som det danske med en stor offentlig sektor med høj faglighed og dygtige embedsmænd skal vi kunne løse de fleste opgaver selv. De seneste fire års kraftige stigning i brugen af konsulenter i staten tyder på, at dette ikke er tilfældet. Men at opgaverne i stigende grad løses af dyre konsulenter i stedet for dygtige fastansatte i den offentlige sektor.

Socialdemokratiet vil spare 3 mia. kr. på det offentlige køb af konsulenttydelser ved at sætte et loft over udgifterne til konsulenter. De sparede penge skal fortsat indgå i det offentlige forbrug, men prioriteres til kernevelfærden.

8: Samfundsbidrag fra den finansielle sektor

Socialdemokratiet mener, at finanssektoren skal bidrage mere til fællesskabet i form af et ekstra samfundsbidrag på 1,5 mia. kr. Den konkrete finansieringsmodel skal udarbejdes i samarbejde med sektoren selv. Det afgørende er, at de bidrager mere. Og med et samlet overskud i 2017 på omkring 30 mia. kr. efter skat er det også muligt. Provenuet herfra skal sammen med indtægterne fra "Danmark er for lille til store forskelle" bruges til at finansiere værdig tilbagetrækning for nedslidte, der har været længst tid på arbejdsmarkedet.

9: Forhøjelse af arbejds-skadeafgiften mm. ifm. styrkelse af arbejdsmiljø

Vi vil finansiere en styrkelse af arbejdsmiljøindsatsen ved at øge arbejds-skadeafgiften samt at øge erstatningssummen for 100 pct. mén godtgørelse med 400.000 kr. Det giver et provenu på omkring 0,2 mia. kr. i 2025.

Allerede afsatte midler til offentlig forskning og udvikling samt udviklingsbistand

Socialdemokratiets 2025-plan bygger på Finansministeriets mellemfristede fremskrivning for dansk økonomi. Heri indgår et budgetteret løft i 2025 i forhold til 2019 af udviklingsbistanden og offentlig forskning og udvikling, som stiger i takt med, at økonomien vokser.

Med en udviklingsbistand på 0,7 pct. af BNI vil udviklingsbistanden i 2025 blive løftet med 1,6 mia. kr. sammenlignet med i dag. Dette løft kan blandt andet være med til at finansiere den fordobling af indsatsen i nærområderne, som Socialdemokratiet vil gennemføre.¹²

9 Faktaark til Finansloven 2019, Finansministeriet.

10 Jf. svar på Uddannelses- og forskningsudvalgets spørgsmål nr. 154 af 1. april 2019.

11 Jf. svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 63 af 28. september 2018.

12 Jf. svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 556 af 10. april 2019.

Rammen til offentlig forskning og udvikling øges tilsvarende med 1,5 mia. kr. i 2025 sammenlignet med i dag. De nye midler kan blandt andet gå til et løft af den tekniske forskning, da det er Socialdemokratiets ambition, at teknisk forskning skal udgøre 20 pct. af de samlede offentlige udgifter til forskning.¹³

Stop for besparelserne i skattevæsenet, udenrigstjenesten og på kulturområdet

Socialdemokratiet vil afskaffe grønthøsterbesparelserne på uddannelse, fordi det er kortsigtet og uansvarligt at skære ned på det, som vi skal leve af i fremtiden. Men uddannelserne er ikke det eneste område, hvor regeringens grønthøsterbesparelser er ved at udhule afgørende dele af vores offentlige sektor.

Det er en forudsætning for vores velfærdssamfund, at alle betaler den skat, de skal. De seneste års skandaler om svindel med udbytteskat for milliarder og fejlslagne IT-systemer har fået tilliden til vores skattevæsen til at vakle. Regeringens planlagte besparelser på skattevæsenet på 100 mio. kr. årligt som følge af omprioriteringsbidraget er en helt forkert prioritering. I en tid hvor tilliden til vores skattevæsen er svækket, skal vi i stedet styrke skattevæsenet.

Regeringen vil desuden fortsætte besparelserne i udenrigstjenesten på årligt 30 mio. kr. Udenrigstjenesten er en vigtig spiller for danske virksomheder, der vil eksportere danske varer og services til hele verden. Mange danske virksomheder er afhængige af den adgang, som udenrigstjenesten giver. Både gennem rådgivning om og kendskab til nye markeder.

Socialdemokratiet vil afskaffe omprioriteringsbidraget, så der sættes en stopper for grønthøsterbesparelserne på uddannelser, i skattevæsenet, i udenrigstjenesten og på kulturområdet.

Med afskaffelse af besparelserne på de nævnte områder vil der være et mindre handlerum til nye

prioriteringer inden for det samlede offentlige forbrug, men råderummet vil være upåvirket.

Alt i alt vil de samlede prioriteringer i Socialdemokratiets 2025-plan give en vækst i det offentlige forbrug på i gennemsnit omkring 0,8 pct. om året frem til 2025.

Prioriteringer der ikke påvirker den strukturelle saldo

Udover de udgifter og indtægter, der fremgår af Socialdemokratiets prioriteringer af nye udgifter for 37,4 mia. kr. i 2025, har Socialdemokratiet en række prioriteter, der ikke vil påvirke råderummet, og derfor ikke indgår i de 37,4 mia. kr. Det skyldes, at der er tale om finansielle transaktioner eller disponering af allerede afsatte midler, som ligger ud over råderummet:

- Socialdemokratiet vil oprette en grøn fremtidsfond, der skal investere i de løsninger og teknologier, som kan løse verdens store udfordringer. Fonden skal etableres med en investeringsramme på 20 mia. kr. med hjælp fra den danske stat, men skal i øvrigt fungere på markedsvilkår. Det statslige kapitalindskud er dermed en finansiell transaktion, der ikke påvirker den offentlige saldo. På samme måde som det er tilfældet med statslige kapitaloverførsler til for eksempel Vækstfonden.

- 69 provinskommuner har fået udbetalt op mod 1 mia. kr. for lidt om året de senere år på grund af fejl i udligningen. Socialdemokratiet vil give disse kommuner en engangskompensation. Det vil ikke have betydning for det økonomiske råderum, da der er tale om en overførsel fra staten til kommunerne på linje med den kompensation, regeringen gav andre kommuner i efteråret 2018.

- Socialdemokratiet vil sætte sig i spid-

¹³ Jf. svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 583 af 25. april 2019.

sen for, at Danmark får en ny langsigtet infrastrukturplan. Det afsætter vi ligesom regeringen 112 mia. kr. til, når man også medregner allerede igangværende investeringer. Investeringsrammen ligger til grund for opgørelsen af råderummet, hvorfor vores infrastrukturinvesteringer ikke påvirker råderummet. Socialdemokratiet er åbne over for at drøfte, om investeringsrammen derudover skal løftes. Dette kunne finansieres af det planlagte overskud i årene 2021-2024 på i alt 20 mia. kr., som enten kan anvendes til at nedbringe gælden eller til midlertidige udgifter som offentlige investeringer.

LANGSIGTEDE BREDE LØSNINGER FOR DANSK ØKONOMI

Med de samlede indtægter i Socialdemokratiets 2025-plan finansieres udgifterne på 37,4 mia. kr. i 2025. Ved at bruge pengene klogt kan vi håndtere de udfordringer, som Danmark står overfor. Det er ikke en plan, som kan gennemføres på et enkelt år. Men de prioriteringer for 2025, som vi lægger frem her, er dem, Socialdemokratiet år for år vil arbejde hen imod. Det vil vi gøre sammen med et bredest muligt flertal i Folketinget.

I Socialdemokratiet tror vi på, at de bedste løsninger for dansk økonomi er langsigtede og bredt funderede. Det rækker ved stabiliteten, når vigtige beslutninger træffes af et snævert flertal i Folketinget. Det er hverken danskerne eller danske virksomheder bedst tjent med. Derfor vil Socialdemokratiet fortsat søge at indgå aftaler om vores fremlagte prioriteringer i de bredest mulige konstellationer i Folketinget.

FØLG MED

facebook.com/socialdemokratiet

[@Spolitik](https://twitter.com/Spolitik)

[@Socialdemokratiet](https://www.instagram.com/Socialdemokratiet)

socialdemokratiet.dk

SOCIALDEMOKRATIET